

ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าของนักเรียน
ในโรงเรียนบ้านบ่อน้ำใส : การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา

นางสาว ยูพา เกษร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

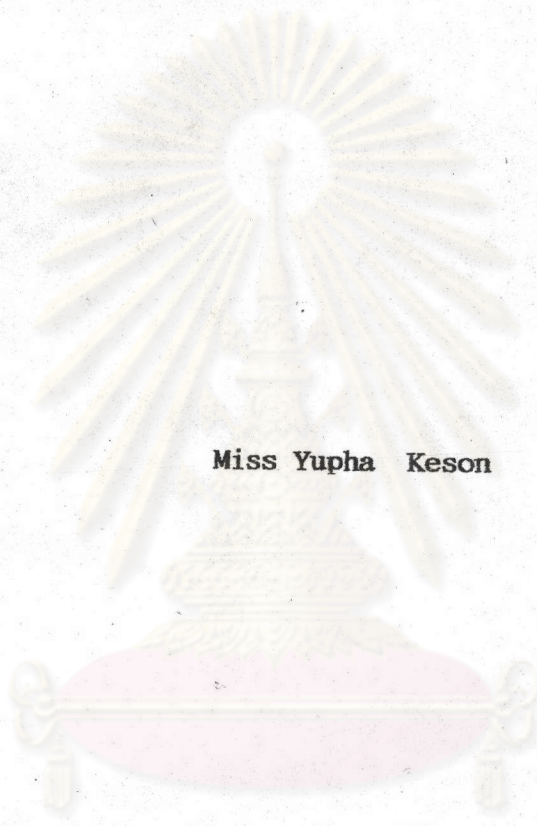
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-993-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING LOW LEARNING ACHIEVEMENT OF STUDENTS IN
BAN-BONUMSAI SCHOOL : AN ETHNOGRAPHIC STUDY

Miss Yupha Keson

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

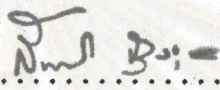
Chulalongkorn University

1994

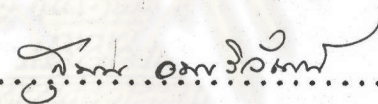
ISBN 974-584-993-6

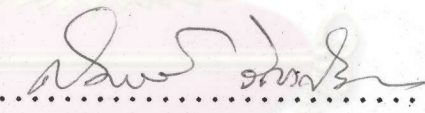
หัวข้อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างของนักเรียน
บ้านปอน้ำใส : การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา
โดย นางสาว ยุพา เกษร
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ

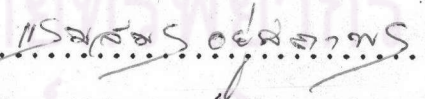
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

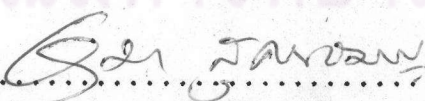

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ชูสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ สุนน อมรวิวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุคนธมาน)

ยุพา เกษร : ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักเรียนในโรงเรียน
บ้านบ่อน้ำใส : การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา (FACTORS AFFECTING LOW
LEARNING ACHIEVEMENT OF STUDENTS IN BAN BONUMSAI SCHOOL :
AN ETHNOGRAPHIC STUDY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ, 455 หน้า.
ISBN 974-584-993-6

การศึกษานี้มุ่งบรรยายสภาพปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ของนักเรียนใน
โรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ ด้วยวิธีการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา จากการเข้าไปศึกษาในชุมชน
และโรงเรียน เป็นเวลา 6 เดือน พบว่า

ชุมชนให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างดี สิ่งที่ต้องการได้รับ
การแก้ไข ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภค การรักษาสุขภาพอนามัย ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ และ
เจตคติต่อการศึกษา

ปัจจัยด้านโรงเรียน โรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ จำนวนบุคลากร งบประมาณ
ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สิ่งที่ต้องการได้รับการแก้ไข ได้แก่ การสร้าง
ความสัมพันธ์กับชุมชนเชิงวิชาการ

ปัจจัยด้านครูใหญ่และการบริหารโรงเรียน ครูใหญ่มีความสามารถในการประสานงานกับ
ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี สิ่งที่ต้องการได้รับการแก้ไข ได้แก่ กระบวนการบริหารงาน
ในด้านการวางแผน การอำนวยการ การบริหารงานวิชาการ การนิเทศ ควบคุมและประเมินผล
การปฏิบัติงานของครู

ปัจจัยด้านครู ครูเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วยดี สิ่งที่ต้องการได้รับการแก้ไข ได้แก่ การใช้
เวลาในการปฏิบัติงาน พฤติกรรมการสอน การจัดบรรยากาศในห้องเรียน การวัดและการประเมินผล

ปัจจัยด้านนักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา สิ่งที่ต้องการได้รับการแก้ไข
ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน ทักษะการเรียนรู้ สุขภาพ และภาวะทุพโภชนาการ ผู้ปกครองมีความสนใจ
และให้ความร่วมมือ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างดี สิ่งที่ต้องการได้รับการแก้ไข ได้แก่
การอบรมเลี้ยงดู การกวดขันดูแลเกี่ยวกับการเรียนของบุตร และเจตคติต่อการศึกษา

ข้อค้นพบที่สำคัญ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ของนักเรียนในโรงเรียน
บ้านบ่อน้ำใส คือปัจจัยด้านครู ได้แก่ การทำการสอนไม่เต็มเวลา ไม่เต็มหลักสูตร และพฤติกรรมการสอน
ของครู

การวางแผนงานร่วมกัน และวิธีการบริหารงานวิชาการ มีผลมากต่อผลสำเร็จของ
การปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจมีผลมากต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู และมีผลกระทบท่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำของนักเรียน

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C540640 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD: FACTORS AFFECTING/ETHNOGRAPHIC STUDY

YUPHA KESON : FACTORS AFFECTING LOW LEARNING ACHIEVEMENT OF STUDENTS IN BAN BONUMSAI SCHOOL : AN ETHNOGRAPHIC STUDY
THESIS ADVISOR : ASSO. SOMPHONG CHITRADUP. Ph.D. 455 pp.
ISBN 974-584-993-6

The purpose of this research is to study the factors affecting low learning achievement to students in small elementary school by means of an ethnographic study.

After a six month field work in a school and its surrounding community, it is found that community members are co-operative and supportive as far as school management is concerned. However, their eating habits, hygiene standards, superstitious beliefs, and attitudes towards learning and education, need to be changed or improved.

The findings indicate that the following are factors which brought on students' low achievement test results:

In term of school. The school itself is well-equipped in terms of venue, personnel and budgets which make it possible for educational procedure to be carried out effectively. What needs to be improved is the forming of academic relationship between the school and the community.

As for school Principal and Administration. The principal is capable of coordinating efficiently when the community and other working units are involved. Nevertheless, administration processes including education planning, directing, academic administering, supervising and evaluation of teachers performance, need to be modified.

In terms of teachers. Teachers join the community's activities regularly but their teaching time, teaching behaviour, classroom management, and testing and evaluation methods must be changed.

With relation to students and guardians. Students have a positive attitude towards learning. Their learning behavior, study skills, health and malnourishment should be corrected. Students' guardians are attentive and co-operative when it comes to school matters although they need improvement concerning the way they bring up their children, how they supervise their children's learning and their attitudes towards learning and education.

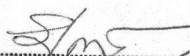
The most important factor effecting low learning achievement of students in Ban Bonumsai School is the one involving teachers. Their teaching is done only partially. That is to say, they do not teach as much as scheduled; the curriculum is not covered; their teaching behaviour is not satisfactory.

Work planning carried out together and academic administration methods are essential for successful operation. Moral support has a great affect on teachers motivation which, in turn, affects students' achievement test results.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา

สาขาวิชา..... ประถมศึกษา

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ จิตระดับ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินการวิจัย และตรวจพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ สุนน อมรวิวัฒน์ ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร และรองศาสตราจารย์ ดร. อума สุคนธมาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์นี้ ถูกต้องและมีคุณค่ายิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณโรงเรียนที่ผู้วิจัย เข้าไปศึกษา และชาวบ้านในชุมชนเขตบริการที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์เกียรติชัย ทองศรี อาจารย์สัญญาชัย เขตต์กลาง อาจารย์ สุจิตรา ส่วยหวาน อาจารย์ชูชัย ประดับสุข และเพื่อน ๆ CS ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็น กำลังใจในการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา

ยุพา เกษร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการแผนภาพ แผนผังประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
คำถามในการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ข้อจำกัดในการวิจัย	10
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
โรงเรียนประถมศึกษา	12
ปัจจัยด้านโรงเรียน	20
ปัจจัยด้านครูใหญ่และการบริหารโรงเรียน	36
ปัจจัยด้านครู	57
ปัจจัยด้านนักเรียนและผู้ปกครอง	90
การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	108
3 วิธีดำเนินการวิจัย	117
การเลือกกรณีศึกษา	117

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อมูลที่ต้องการในการวิจัย	119
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	120
วิธีการเข้าภาคสนาม	130
การเก็บรวบรวมข้อมูล	131
การตรวจสอบข้อมูล	132
การวิเคราะห์ข้อมูล	132
การนำเสนอข้อมูล	136
4 วิธีชีวิตของคนในชุมชนกับคุณภาพโรงเรียนบ้านบ่อน้ำใส .	138
5 โรงเรียน ครูใหญ่และการบริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างของนักเรียน	181
ปัจจัยด้านโรงเรียน	181
ปัจจัยด้านครูใหญ่และการบริหารโรงเรียน	219
ปัจจัยด้านครู	253
ปัจจัยด้านนักเรียนและผู้ปกครอง	363
6 วิเคราะห์ข้อมูล	364
7 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	407
สรุปผล	407
อภิปรายผล	418
ข้อเสนอแนะ	433
รายการอ้างอิง	436
ภาคผนวก	446
ประวัติผู้เขียน	455

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	การใช้เวลาในการบริหารงานแต่ละงานตามขนาดของโรงเรียน	44
2	แบบบันทึกภาคสนาม	112
3	แบบสังเกตการสอนในชั้นเรียน	123
4	เปรียบเทียบที่ตั้ง ประชากร และสภาพหมู่บ้าน ระหว่างชุมชน บ้านดงไฟกับบ้านบ่อน้ำใส	164
5	ข้อมูลครุโรงเรียนบ้านบ่อน้ำใส	255
6	การใช้เวลาในการปฏิบัติงานของครู	257
7	ปริมาณงานในความรับผิดชอบ	258
8	จำนวนนักเรียนแยกเป็นชายหญิงตามระดับชั้น	304
9	ผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 1/2536	315
10	ผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2/2536	316
11	ผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2/2536	317
12	ผลการสอบปลายปี ภาคความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาใน กลุ่มโรงเรียน ปีการศึกษา 2536	318
13	บันทึกการเจริญเติบโตของเด็กหญิงทราย	320
14	เวลาเรียนในรอบปีของเด็กหญิงทราย	321
15	ผลการสอบปลายภาคเรียนของเด็กหญิงทราย	323
16	บันทึกการเจริญเติบโตของเด็กหญิงเล็ก	327
17	เวลาเรียนในรอบปีของเด็กหญิงเล็ก	328
18	ผลการสอบปลายภาคเรียนของเด็กหญิงเล็ก	330
19	บันทึกการเจริญเติบโตของเด็กชายบอง	334

ตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	เวลาเรียนในรอบปีของเด็กชายปอง	335
21	ผลการสอบปลายภาคเรียนของเด็กชายปอง	337
22	บันทึกการเจริญเติบโตของเด็กหญิงละอ	340
23	เวลาเรียนในรอบปีของเด็กหญิงละอ	341
24	ผลการสอบปลายภาคเรียนของเด็กหญิงละอ	344
25	บันทึกการเจริญเติบโตของเด็กชายเกียรติ	348
26	เวลาเรียนในรอบปีของเด็กชายเกียรติ	349
27	ผลการสอบปลายภาคเรียนของเด็กชายเกียรติ	351
28	บันทึกการเจริญเติบโตของเด็กหญิงต่าย	354
29	เวลาเรียนในรอบปีของเด็กหญิงต่าย	355
30	ผลการสอบปลายภาคเรียนของเด็กหญิงต่าย	356

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภาพ แผนผังประกอบ

แผนภาพ	แผนผังที่	หน้า
1	แสดงระบบการสอนซ่อมเสริม	82
2	แสดงที่ตั้งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้	139
3	แสดงที่ตั้งชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน	140
4	แสดงที่ตั้งและสถานที่สำคัญของหมู่บ้านปอนน้ำใส	145
5	แสดงที่ตั้งและสถานที่สำคัญของหมู่บ้านดงไผ่	157
6	แสดงที่ตั้งบริเวณอาคารสถานที่ของโรงเรียน	186
7	แสดงการบริหารงาน	189
8	สรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าของนักเรียน	405

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย